

15.3.2018

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta

Eräissä organisaatiomuutostilanteissa tehtävien vpj-sopimusten rahoituksesta tehdyn virka- ja työehtosopimuksen alistaminen eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hyväksyttäväksi

Valtioneuvosto on tänään hyväksynyt eräissä organisaatiomuutostilanteissa tehtävien vpj-sopimusten rahoituksesta allekirjoitetun virka- ja työehtosopimuksen siltä osin kun se on virkaehtosopimus ja valtion virkaehtosopimuslain 4 §:n 3 momentin mukaisesti päättänyt alistaa sen eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hyväksyttäväksi. Viitaten perustuslain 89 §:ään valtiovarainministeriö alistaa tämän sopimuksen valtiovarainvaliokunnan hyväksyttäväksi myös siltä osin kuin se on työehtosopimus.

Alistaminen koskee sopimusta siltä osin kuin siitä aiheutuu lisämenoja.

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Hallitusneuvos

Tuija Wilska

Liitteet

Virka- ja työehtosopimus eräissä organisaatiomuutostilanteissa tehtävien vpj-sopimusten rahoituksesta
Muistio kustannuksista (VN-esittelyn liite)

Liite 1

Virka- ja työehtosopimus valtiovarainministeriön sekä Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n ja Palkansaajajärjestö Pardia ry:n välillä eräissä organisaatiomuutostilanteissa tehtävien vpj-sopimusten rahoituksesta

1 §**Lähtökohdat**

Osapuolet hyväksyvät seuraavan rahoitusmallin noudatettavaksi 2 §:ssä tarkoitettuja, uusien palkkausjärjestelmien käyttöönottamista koskevia sopimuksia (jäljempänä vpj-sopimus) tehtäessä.

Vpj-sopimuksen mukaisen palkkausjärjestelmän käyttöönottamisesta aiheutuu yleensä kustannuksia, jotka katetaan seuraavasti ja käyttäen siirtymäkausimenettelyä.

Virastokohtaiset neuvottelut kyseessä olevista vpj-sopimuksista käydään virastotasolla tämän sopimuksen mukaisesti.

2 §**Soveltamisala**

Tämä sopimus koskee Kilpailu- ja kuluttajavirastossa, Luonnonvarakeskuksessa, Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorissa ja Opetushallituksessa tehtäviä uusien palkkausjärjestelmien käyttöönottamista koskevia vpj-sopimuksia.

Keskustason osapuolet sopivat erikseen rahoitusmallista muissa vastaavissa tapauksissa.

3 §**Vuosien 2014 ja 2015 virastoerät**

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla sopimusaloilla on vpj-sopimuksen rahoitukseen käytettävissä kuluvan kauden keskustason sopimuksen 11 §:ssä tarkoitettut yksi tai kaksi virastoerää seuraavasti, vpj-sopimuksen käyttöönottoajankohdasta lukien.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja Valtorin osalta käytettävissä on kaksi 0,20 %:n määräistä erää, ensimmäinen 1.8.2014 lukien ja toinen 1.8.2015 lukien laskettuina. Luonnonvarakeskuksen osalta käytettävissä on yksi 0,20 %:n määräinen erä 1.8.2015 lukien laskettuna.

Opetushallituksen vpj-sopimuksen rahoitukseen ovat käytettävissä molemmat 2 momentissa tarkoitettut, keskustason sopimuksen 11 §:ssä Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen vpj:tä varten osoitetut erät, laskettuina keskukselta Opetushallitukseen vuoden 2018 alussa siirtyvän henkilöstön palkkasumman perusteella.

Jos vpj-sopimuksesta ei olisi saavutettu neuvottelutulosta 31.1.2019 mennessä, tässä pykälässä tarkoitettujen virastoerien ja niistä 8 §:n 1 momentin b.2.2 kohdassa tarkoitettuihin kertyneen varallisuuden toteuttaminen siirretään keskustason osapuolten välillä neuvoteltavaksi ja sovittavaksi asiaksi. Keskustason osapuolet voivat kuitenkin yhteisesti pitentää tätä aikaa, mikäli ne katsovat sen virastoneuvottelujen tilanteen johdosta aiheelliseksi.

4 §

Työnantajan rahoituserä

Vpj-sopimuksen mukaisen palkkausjärjestelmän rahoitukseen käytetään 3 §:ssä tarkoitettujen erien lisäksi kussakin vpj-sopimuksessa tarkemmin sovittavana työnantajan rahoituseränä prosenttimäärä, joka vastaa yhtä kolmasosaa (1/3) vpj-sopimuksen kokonaiskustannuksesta.

Tämän erän toteuttaminen tapahtuu siten, kuin 7 ja 8 §:stä ilmenee.

5 §

Työnantajan lisäosuus

Jos osa vpj-sopimuksen rahoituksesta on 8 §:n mukaisesti määräytyvänä palkkausten täysimääräisen maksamisen ajankohtana vielä kattamatta, silloisesta vekselistä vähennetään prosenttimäärä, joka vastaa yhtä kahdettatoistaosaa (1/12) vpj-sopimuksen prosentuaalisesta, sen tekoajankohtana todetusta kokonaiskustannuksesta.

6 §

Tulevat virastokohtaiset erät

Keskustason sopimusten mukaan vastaisuudessa tulevat, virastoa koskevat virastokohtaisesti toteutettavat erät sidotaan kunkin vpj-sopimuksen osalta vuosien 2014 ja 2015 virastoerillä sekä työnantajan rahoituserällä katetun määrän ylittävien kustannusten rahoitukseen.

Myös 8 §:n b)-kohdan mukaisesti määräytyvän palkkausten täysimääräisen maksamisen ajankohdan jälkeen virastokohtaisesti toteutettavat erät ovat sidottuja rahoitukseen, siltä osin kuin rahoitusta on silloin kattamatta.

7 §

Eriä vastaavat palkantarkistukset

Vpj:n käyttöönottoajankohdasta lukien toteutetaan palkkausten käyttöönottotarkistus, jonka kustannus on 0,40 %. Se rahoitetaan ensisijaisesti vuosien 2014 ja 2015 virastoerillä ja toissijaisesti työnantajan rahoituserällä.

Edellä 6 §:ssä tarkoitetuilla tulevilla virastokohtaisilla erillä toteutetaan vpj-sopimuksessa tarkemmin sovittavasti 8 §:ssä tarkoitettuun palkkausten täysimääräisen maksamisen ajankohtaan saakka palkkausten tarkistuksia. Erien ja tarkistusten ajankohdat ja rahavaikutukset kytketään toisiinsa. Tarkistusten suuruudet ja ajankohdat voidaan todeta, kun tiedetään kulloinkin käytössä oleva erä. Silloin lasketaan, miten suureen etenemäskaleeseen erä riittää. Laskenta tapahtuu todellisen tilanteen, etenemän ja kustannusten perusteella. Tämä toteaminen ja toteutus tehdään pöytäkirjamenettelyssä.

Jos palkkaukset tulevat täysimääräisesti maksettaviksi 8 §:n a)-kohdan mukaisesti jo ennen b)-kohdan mukaisesti määräytyvää ajankohtaa, maksetaan b.2.1)-kohdan mukaisesti siirretty osa työnantajan rahoituserästä täysimääräisen maksamisen ajankohdasta toteutettavana eränä. Tämä erä on kohdennettava vpj:n kehittämiseen, siten kuin siitä virastotason osapuolten kesken silloin sovitaan.

Se osa 5 §:ssä tarkoitetusta työnantajan lisäosuudesta, jota ei palkkausten täysimääräisen maksamisen ajankohtana ole vähennettävä vekselistä, maksetaan sanotusta ajankohdasta toteutettavana eränä. Tämä erä on kohdennettava vpj:n kehittämiseen, siten kuin siitä virastotason osapuolten kesken silloin sovitaan.

8 §

Palkkausten täysimääräinen maksaminen

Vpj-sopimuksissa sovitaan, että palkkaukset maksetaan täysimääräisinä, sopimusten mukaisina

- a) kun rahoitus tulee täysimääräisesti katetuksi tämän sopimuksen 3 - 6 sekä 9 §:n mukaisesti tai
- b) joka tapauksessa viimeistään seuraavasti määräytyvänä ajankohtana

b.1.) ellei siirtymäaikaa lyhennetä kohdassa b.2) tarkoitettu tavoin, tämä ajankohta on 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun valtuuteen perustuva viiden vuoden aika sopimuksen mukaisen palkkausjärjestelmän käyttöönottoajankohdasta,

b.2) tätä aikaa voidaan kuitenkin viraston vpj-sopimuksella lyhentää

b.2.1) siirtämällä työnantajan rahoitusosuudesta 7 §:n 1 momentin soveltamisen jälkeen jäljellä olevan osan toteutusajankohta vpj-sopimuksen käyttöönottoajankohdasta myöhemmäksi ja täysimääräisten palkkojen maksamisen ajankohta aikaisemmaksi, kustannusneutraalisti ja niin, että ne osuvat samaan ajankohtaan, sekä

b.2.2) vuosien 2014 ja 2015 virastoerien alkuperäisten toteuttamisajankohtien ja vpj:n käyttöönottoajankohdan väliseltä ajalta laskettavia kustannuksia vastaavasti kustannusneutraalisti.

Kohdissa b.2.1) ja b.2.2) kustannusneutraalisuus lasketaan käyttämällä vpj sopimuksen kustannusten laskennassa muutoinkin sopimuksen tekoajankohtana käytössä olevaa palkkasummaa ja asianomaisia korotus- ja kustannusprosentteja. Tällöin varhaistamisen kustannus lasketaan kulloinkin olevan jäännösvekselin perusteella.

Näissä kohdissa b.2.1) ja b.2.2) tarkoitettujen täysimääräisten palkkojen maksamisen ajankohdan aikaisemmaksi siirtämisen kustannusvaikutuksen prosentti riippuu jäljellä olevasta kustannuksesta (vekselistä) ja siis osaltaan siirtymäkaudella tulevista 6 ja 9 §:ssä tarkoitetuista eristä, joita kaikkia mahdollisesti ei vielä tiedetä vpj-sopimusta tehtäessä. Näissä tilanteissa laskenta päivitetään pöytäkirjamenettelyssä tarpeen mukaan aikanaan.

9 §

Muu keskustason sopimusrahoitus

Lisäksi valtion keskustason osapuolet neuvottelevat valtion sopimusratkaisujen yhteydessä vpj-sopimusten 3 - 6 §:n mukaisesti katettavat osat ylittävien kustannusten kattamiseksi muullakin sopimusrahoituksella, tavoitteena täysi kattaminen viimeistään kuuden vuoden kuluttua käyttöönottoajankohdasta.

10 §

Samaan ajankohtaan osuvien erien ja vastaavien keskinäinen järjestys

Jos kahden tai useamman edellä tarkoitetuista eristä ja vastaavista toteuttamisajankohta osuu samaan ajankohtaan, ne otetaan huomioon seuraavassa järjestyksessä:

- 1) vuosien 2014 ja 2015 virastoerät;
- 2) kulloinkin maksettava osa työnantajan rahoitusosuudesta; ja
- 3) muut virastokohtaiset erät.

Jos työnantajan lisäosuuden toteuttamisajankohtaan (eli palkkausten täysimääräisen maksamisen ajankohtaan) osuu muun edellä mainitun erän toteuttamisajankohta, lisäosuuden se osa, joka on vähennettävä vekselistä, määräytyy sellaisen muun erän huomioon ottamisen jälkeisen tilanteen perusteella. Loput työnantajan lisäosuudesta maksetaan siten, kuin 7 §:n 4 momentissa on sanottu.

11 §

Työrauha

Virkaehtosopimusjärjestelmä

Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassaoloaikana ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevyydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Lisäksi tähän sopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen valvomaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet, joita sopimus koskee, eivät riko edellisessä momentissa tarkoitettua työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä. Tämä yhdistykselle kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei yhdistys saa tukea tai avustaa kiellettyä työtaistelutoimenpidettä eikä muullakaan tavalla vaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

Työehtosopimusjärjestelmä

Tämän työehtosopimuksen voimassaoloaikana ei saa ryhtyä lakkoon, sulkuun eikä muuhun niihin verrattavaan toimenpiteeseen, joka kohdistuu tämän sopimuksen tai sen liitteiden määräyksiä vastaan tai tarkoittaa tämän sopimuksen tai sen liitteiden muuttamista.

12 §
Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 9 päivänä tammikuuta 2018. Sopimuksen toteuttaminen edellyttää, että valtion talousarviossa on annettu valtuus 4 §:n ja 8 §:n b.1)-kohdan mukaisesti sopimusehtoihin.

Tämä sopimus on voimassa 31.1.2018 jälkeen ensimmäisenä alkavan valtion sopimuskauden loppuun saakka siten, että sopimusta sovelletaan siihen mennessä tehtyjen, 2 §:ssä tarkoitettujen virastojen vpj-sopimusten osalta.

Helsingissä 9 päivänä tammikuuta 2018

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JULKISALAN KOULUTETTUIJEN NEUVOTTELUJÄRJESTÖ JUKO RY.

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN LIITTO JHL RY.

PALKANSAAJAJÄRJESTÖ PARDIA RY.

VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS ERÄISSÄ ORGANISAATIOMUUTOSTILANTEISSA TEHTÄVIEN VPJ-SOPIMUSTEN RAHOITUKSESTA

Valtiovarainministeriö ja valtion pääsopijajärjestöt ovat 9.1.2018 allekirjoittaneet virka- ja työehtosopimuksen eräissä muutostilanteissa tehtävien vpj-sopimusten rahoituksesta. Sopimus koskee Kilpailu- ja kuluttajavirastossa, Luonnonvarakeskuksessa, Valtion tietojärjestelmäkeskuksessa, Valtion viestintäkeskuksessa, Valtion tutkimuskeskuksessa ja Opetushallituksessa tehtäviä uusien palkkausjärjestelmien käyttöönottamista koskevia vpj-sopimuksia.

Yhdistettyjen uusien ns. fuusiovirastojen on luotava ja otettava käyttöön omat, uudet palkkausjärjestelmänsä (vpj). Niistä on sovittava virka- ja työehtosopimuksilla. Ennen sopimuksen syntyä näillä virastoilla ei ole palkkausjärjestelmää, vaan palkat ovat euro-määräisiä kokonaispalkkoja. Silloin viraston on vaikeaa käyttää palkkapolitiikkaa johtamisen välineenä ja vastata yhdenvertaisesta kohtelusta.

Edellä mainittujen virastojen vpj-sopimuksia ei ole saatu aikaan, koska valtion pääsopijajärjestöt ovat edellyttäneet, että työnantajan tulee rahoittaa osa sopimuksista aina aiheutuvista lisäkustannuksista, muun osan tullessa katetuksi valtion sopimusratkaisuihin sisältyvillä virastoerillä. Tämän vuoksi on valtiovarainministeriön ja pääsopijajärjestöjen välillä 9.1.2018 tehty nyt kysymyksessä oleva keskustason virka- ja työehtosopimus.

Sopimuksen mukaan fuusiovpj-sopimuksen kustannuksista katetaan virastoerillä 7/12 osaa. Virastotyönantajat osallistuisivat omilla määrärahoillaan 1/3:aan kustannuksista (kustannustaso on 2-3 %). Tähän annettaisiin valtuus talousarvion momentilla 28.60.02. Valtuus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2018 lisätalousarviossa.

Kyseisellä momentilla on jo talousarviossa valtuus siihen, että nämä vpj-sopimukset voidaan tehdä siten, että palkat maksetaan täysimääräisinä joka tapauksessa viimeistään 5 vuoden kuluttua vpj:n käyttöönotosta.

Lisäksi fuusiovpj-sopimusten kustannuksesta 1/12 katetaan budjetissa rahoitettavalla lisäerällä, joka on siis nyt esiteltävänä olevan keskustason virka- ja työehtosopimuksen kustannusvaikutus. Tästä 1/12 osasta aiheutuu kyseisissä virastoissa yhteensä 0,4 miljoonan euron vuositasoinen lisäkustannus. Kustannusvaikutuksesta johtuen esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi virkaehtosopimuksen ja päättäisi alistaa sen eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hyväksyttäväksi. Valtiovarainministeriö alistaa omalla päätöksellään työehtosopimuksen eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hyväksyttäväksi.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 on sovittu, että keskustason osapuolet neuvottelevat maaliskuun 2018 loppuun mennessä vuoden 2019 alusta perustettavien Ruokaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston vpj-sopimusten rahoituksesta. Mikäli nyt hyväksyttävänä olevaa sopimusta vastaava sopimus tehtäisiin näitä virastoja koskien, siitä aiheutuviin vastaaviin sopimuskustannuksiin (1/12, n. 0,3 milj. euroa vuositasolla) on varauduttu jo sopimuskauden 2018-2020 sopimuksen kustannusvaikutuksissa, minkä valtioneuvosto valtion sopimuksen hyväksyessään hyväksyy.

